

II

(Ne teisėkūros procedūra priimami aktai)

SPRENDIMAI

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS (ES) 2021/27

2021 m. sausio 7 d.

dėl prašymo užregistruoti Europos piliečių iniciatyvą „Pilietinės visuomenės iniciatyva dėl masinio biometrinio sekimo uždraudimo“

(pranešta dokumentu Nr. C(2021) 32)

(Tekstas autentiškas tik anglų kalba)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/788 dėl Europos piliečių iniciatyvos ⁽¹⁾, ypač į jo 6 straipsnį,

kadangi:

- (1) 2020 m. spalio 15 d. Komisijai pateiktas prašymas užregistruoti Europos piliečių iniciatyvą „Pilietinės visuomenės iniciatyva dėl masinio biometrinio sekimo uždraudimo“. 2020 m. lapkričio 11 d. Komisija organizatorių grupei pranešė, kad, jos vertinimu ⁽²⁾, visa iniciatyva negalėjo būti užregistruota, nes kai kurios joje siūlomos priemonės neatitinka Reglamento (ES) 2019/788 6 straipsnio 3 dalies c punkte nustatyto reikalavimo. Komisijos buvo prašoma priimti rekomendaciją, pradėti pažeidimų nagrinėjimo procedūras ir atlikti išsamų tyrimą, nors pagal minėtą reglamentą Komisijos gali būti prašoma tik pateikti pasiūlymus dėl Sąjungos teisės aktų;
- (2) todėl 2020 m. gruodžio 7 d. Komisijai pateikta iš dalies pakeista iniciatyvos versija;
- (3) iš dalies pakeistos iniciatyvos tikslai išdėstyti taip: „Raginame Europos Komisiją griežtai reglamentuoti biometrinių technologijų naudojimą, kad nebūtų be reikalo ribojamos pagrindinės teisės. Visų pirma prašome Komisijos teisiškai ir praktiškai uždrausti nesirinktinai arba pasirinktinai naudoti biometrinius duomenis, nes tai gali privesti prie neteisėto masinio sekimo. Negalima leisti, kad viešieji ar privatieji subjektai šias intervencines sistemas kurtų, diegtų (net ir bandymo tikslais) ar naudotų taip, kad tai galėtų be reikalo ar neproporcingai apriboti pagrindines žmonių teises. Įrodymai rodo, kad valstybėms narėms ir ES agentūroms naudojant masinio biometrinio sekimo praktiką buvo pažeisti ES duomenų apsaugos teisės aktai ir nepagrįstai apribotos žmonių teisės, įskaitant jų privatumą, teisę į žodžio laisvę, teisę protestuoti ir nebūti diskriminuojamiems. Plačiai paplitęs biometrinis sekimas,

⁽¹⁾ OL L 130, 2019 5 17, p. 55.

⁽²⁾ C(2020) 7869.

profilavimas ir prognozavimas kelia grėsmę teisei valstybei ir pagrindinėms mūsų laisvėms. Todėl šia EPI raginame Komisiją pasiūlyti Bendrajame duomenų apsaugos reglamente ⁽³⁾ ir Teisėsaugos direktyvoje ⁽⁴⁾ nustatytais bendraisiais draudimais grindžiamą ir visiškai juos atitinkantį teisės aktą, kuriuo būtų užtikrinta, kad masinis biometrinis sekimas būtų aiškiai ir konkrečiai uždraustas ES teisėje.“;

- (4) priede pateikiama daugiau informacijos apie piliečių iniciatyvos dalyką, tikslus ir aplinkybes ir pažymima, kad viešosios, nacionalinės ir ES teisėsaugos institucijos ir privatus subjektai vis dažniau naudoja biometrinius duomenis asmenų tapatybei viešosiose erdvėse nustatyti ir jiems profiliuoti, o tai yra „iš esmės nereikalingas ir neproporcingas įvairių pagrindinių teisių, įskaitant privatumą ir duomenų apsaugą, ribojimas“. Priede taip pat pažymima, kad, nors „esamoje ES teisinėje sistemoje paaiškinama [...], kad biometriniai duomenys gali būti naudojami tik tiek, kiek tikrai būtina siekiant teisėto tikslo ir laikantis proporcingumo principo [...], plačiai taikomos tokių bendrųjų principų išimtys.“;
- (5) organizatoriai pateikė papildomos bendrosios informacijos apie savo pasiūlymą dėl Sąjungos teisės akto ir galimas papildomas priemones, taip pat teisės akto projektą;
- (6) iš dalies pakeista iniciatyva Komisija raginama pateikti pasiūlymą dėl teisės akto, kuriuo būtų draudžiama nesirinktinai naudoti biometrinius duomenis, nes tai gali privesti prie masinio sekimo. Kaip Komisija jau nurodė organizatoriams savo 2020 m. lapkričio 11 d. vertinime, tas pasiūlymas galėtų būti grindžiamas Sutarties 16 straipsnio 2 dalimi arba 114 straipsniu, arba abiem, priklausomai nuo to, ar biometrinių duomenų naudojimas būtų uždraustas, ar griežtai reglamentuojamas. Remdamasi Sutarties 16 straipsnio 2 dalimi Komisija gali siūlyti teisės aktus, susijusius su fizinių asmenų apsauga Sąjungos institucijoms, įstaigoms ir organams bei valstybėms narėms tvarkant asmens duomenis, kai vykdoma veikla yra susijusi su Sąjungos teisės taikymo sritimi, ir laisvo tokių duomenų judėjimo taisyklės. Remdamasi Sutarties 114 straipsniu Komisija gali siūlyti priemones dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų, skirtų vidaus rinkos sukūrimui ir veikimui, suderinimo;
- (7) dėl šių priežasčių nėra taip, kad kuri nors piliečių iniciatyvos dalis akivaizdžiai nepatektų į Komisijos įgaliojimus pateikti pasiūlymą dėl Sąjungos teisės akto siekiant įgyvendinti Sutartį, kaip reikalaujama Reglamento (ES) 2019/788 6 straipsnio 3 dalies c punkte;
- (8) iniciatyvos priede nurodomos keturios galimos papildomos priemonės. Kadangi Komisijos neprašoma pateikti Sąjungos teisės akto pasiūlymo dėl kurios nors iš tų priemonių, jos neatitinka reglamento 6 straipsnio 3 dalies c punkte nustatytos sąlygos, kad galėtų būti užregistruotos kaip iniciatyvos dalykas. Todėl šis sprendimas dėl registracijos toms priemonėms netaikomas. Tačiau jei Komisija manytų, kad iniciatyvos srityje tikslinga priimti pasiūlymą dėl teisės akto, ji taip pat galėtų apsvarstyti galimybę tame pasiūlyme atsižvelgti į kai kurias iš šių priemonių, būtent, į poreikį pateikti valstybėms narėms rekomendacijas dėl jo nuostatų įgyvendinimo, įtraukti duomenų apsaugos institucijas į jo nuostatų taikymą, taip pat atsižvelgti į Aukšto lygio ekspertų grupės dirbtinio intelekto klausimais ⁽⁵⁾ parengtų etikos gairių turinį ir principus;
- (9) organizatorių grupė pateikė tinkamų įrodymų, kad iniciatyva atitinka Reglamento (ES) 2019/788 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytus reikalavimus ir kad ji pagal to reglamento 5 straipsnio 3 dalies pirmą pastraipą paskyrė kontaktinius asmenis;

⁽³⁾ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

⁽⁴⁾ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/680 dėl fizinių asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba baudmių vykdymo tikslais ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, ir kuria panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR (Teisėsaugos direktyva) (OL L 119, 2016 5 4, p. 89).

⁽⁵⁾ <https://ec.europa.eu/futurium/en/ai-alliance-consultation/guidelines>

- (10) šia iniciatyva nėra aiškiai siekiama piktnaudžiauti, ji nėra lengvabūdiška, nepagrįsta ar akivaizdžiai prieštaraujanti Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje išdėstytoms Sąjungos vertybėms ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje įtvirtintoms teisėms;
- (11) apibendrinant galima teigti, kad iniciatyva „Pilietinės visuomenės iniciatyva dėl masinio biometrinio sekimo uždraudimo“ atitinka visus Reglamento (ES) 2019/788 6 straipsnio 3 dalyje nustatytus reikalavimus, todėl turėtų būti užregistruota,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Europos piliečių iniciatyva „Pilietinės visuomenės iniciatyva dėl masinio biometrinio sekimo uždraudimo“ užregistruojama.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Europos piliečių iniciatyvos „Pilietinės visuomenės iniciatyva dėl masinio biometrinio sekimo draudimo“ organizatorių grupei, kuriai kaip kontaktiniai asmenys atstovauja Diego Javier NARANJO BARROSO ir Riccardo COLUCCINI.

Priimta Briuselyje 2021 m. sausio 7 d.

Komisijos vardu
Věra JOUROVÁ
Pirmininko pavaduotoja
